

129

ZARZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 30 kwietnia 1988 r.

zmieniające zarządzenie w sprawie ogólnych zasad prowadzenia rachunkowości przez jednostki gospodarki uspołecznionej.

Na podstawie art. 41 ust. 3 ustawy z dnia 26 lutego 1982 r. o gospodarce finansowej przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. z 1986 r. Nr 8, poz. 44, Nr 39, poz. 192, Nr 47, poz. 226 i z 1987 r. Nr 33, poz. 181), art. 91 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 25 listopada 1970 r. — Prawo budżetowe (Dz. U. Nr 29, poz. 244), w związku z art. 96 oraz art. 17 ustawy z dnia 3 grudnia 1984 r. — Prawo budżetowe (Dz. U. Nr 56, poz. 283, z 1985 r. Nr 59, poz. 296, z 1986 r. Nr 42, poz. 202 i z 1987 r. Nr 33, poz. 181) i art. 87 § 2 ustawy z dnia 16 września 1982 r. — Prawo spółdzielcze (Dz. U. Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 39, poz. 176, z 1986 r. Nr 39, poz. 192 i z 1987 r. Nr 33, poz. 181) zarządza się, co następuje:

§ 1. W zarządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 listopada 1983 r. w sprawie ogólnych zasad prowadzenia rachunkowości przez jednostki gospodarki uspołecznionej (Monitor Polski Nr 40, poz. 233 i z 1986 r. Nr 35, poz. 270) wprowadza się następujące zmiany:

1) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Przepisy zarządzenia dotyczą:

- 1) przedsiębiorstw państwowych,
- 2) zrzeczeń przedsiębiorstw państwowych oraz jednostek utrzymywanych z narzutów na koszty przedsiębiorstw i zakładów,
- 3) jednostek i zakładów budżetowych,
- 4) szkół wyższych i jednostek badawczo-rozwojowych,
- 5) zakładów ubezpieczeń majątkowych i osobowych,
- 6) spółek handlowych, w których Skarb Państwa albo jednostki gospodarki uspołecznionej posiadają udział wynoszący ponad 50%

kapitału zakładowego, oraz spółek z udziałem zagranicznym,

- 7) organizacji spółdzielczych (spółdzielni i związków spółdzielni),
- 8) organizacji politycznych, społecznych i zawodowych oraz prowadzonych przez nie przedsiębiorstw,
- 9) pozostałych jednostek gospodarki uspołecznionej, z wyłączeniem banków

oraz samodzielnie bilansujących oddziałów, filii, zakładów itp. jednostek organizacyjnych wchodzących w skład jednostek gospodarki uspołecznionej wymienionych w pkt 1—9.”

2) w § 2 dodaje się pkt 11 w brzmieniu:

„11) fundusz własny ogólnego przeznaczenia — rozumie się przez to również kapitał, jeżeli taką nazwę dla określonych funduszy własnych jest obowiązana stosować jednostka”.

3) w § 4:

a) w ust. 1 dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) zapewnieniu zgodności ewidencji na kontach syntetycznych z ewidencją na kontach analitycznych oraz ewidencji ilościowo-wartościowej z ewidencją ilościową składników majątku jednostki co najmniej na dzień kończący każdy kwartał, a ponadto dzień rozliczania z powierzonego mienia osób majątkowo odpowiedzialnych”.

b) w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) stanu majątku jednostki, zobowiązań i funduszy oraz ich zmian doprowadzonych do zgodności ze stanem rzeczywistym, ustalonym w drodze inwentaryzacji”.

4) w § 7 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Za prawidłowy w wypadkach szczególnych, na przykład dla udokumentowania operacji gospodarczych polegających na skupie, może być uznany dowód księgowy:

- 1) sporządzony w sposób uproszczony, to jest z pominięciem niektórych elementów prawidłowego dowodu,
- 2) własny zamiast dowodu obcego, jeżeli taką formę udokumentowania określają odrębne przepisy.”

5) w § 36:

a) dodaje się nowy ust. 4 w brzmieniu:

„4. Kierownik jednostki może, w wypadkach uzasadnionych na przykład rozmieszczeniem majątku jednostki w wielu odległych od siebie miejscach przechowywania (kioskach ulicznych, straganach itp.), zlecić wykonanie czynności zespołu spisowego działającym jednoosobowo pracownikom jednostki, wyznaczonym na wniosek przewodniczącego komisji inwentaryzacyjnej.”

b) dotychczasowy ust. 4 oznacza się jako ust. 5,

6) w § 56 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) nie przekraczających kwoty minimalnej dla zakwalifikowania środka pracy do środków trwałych”.

7) § 57 otrzymuje brzmienie:

„§ 57. Jeżeli saldo należności lub zobowiązań nie wykazuje zmian w ciągu trzech miesięcy i nie przekracza kwoty równej dwóm procentom kwoty minimalnej dla zakwalifikowania środka pracy do środków trwałych, może być odpisane na straty i zyski. Nie mogą być jednak odpisane salda rozrachunków z tytułu podatkowych i niepodatkowych rozliczeń z budżetem, składek ubezpieczeniowych i rozrachunków z pracownikami jednostki pozostającymi nadal w stosunku pracy niezależnie od wysokości sald oraz salda z innymi osobami fizycznymi i jednostkami gospodarki nie uspołecznionej, jeżeli wysokość sald rozrachunków przekracza kwotę równą jednemu procentowi kwoty minimalnej dla zakwalifikowania środka pracy do środków trwałych.”

8) w § 59 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Inwentaryzację w drodze weryfikacji przeprowadzają pracownicy jednostki wyznaczeni przez kierownika jednostki na wniosek głównego księgowego. Może być ona w wypadkach uzasadnionych zlecona rzeczoznawcom. Wyniki weryfikacji ujmują się w protokole z jej przeprowadzenia.”

9) w § 67 w ust. 2 pkt 1, 2, 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„1) inwentaryzację środków trwałych i przedmiotów nietrwałych w użytkowaniu należy przeprowadzać nie rzadziej niż co 5 lat, z tym że inwentaryzację materiałów bibliotecznych należy przeprowadzać w terminach określonych w przepisach szczególnych; środki trwałe i przedmioty nietrwałe w okresie przyjmowania licznych ich obiektów do użytkowania, np. w wyniku nasilonej działalności inwestycyjnej, reorganizacji itp., a także wymagające szczególnej ochrony, powinny być inwentaryzowane częściej niż co 5 lat; inwentaryzacja

środków trwałych i przedmiotów nietrwałych dokonywana nie częściej niż jeden raz w okresie 5 lat ma być przeprowadzana w ostatnim roku realizacji narodowego planu społeczno-gospodarczego,

2) inwentaryzację produkcji w toku, w tym także materiałów wydawanych do produkcji, lecz nie zużytych, należy przeprowadzać w każdym półroczu, a w wypadkach ekonomicznie uzasadnionych — raz do roku, nie wcześniej jednak niż na jeden miesiąc przed zakończeniem półrocza lub roku,

3) inwentaryzację pozostałych aktywów i pasywów należy przeprowadzać nie rzadziej niż raz w roku, jeżeli jednak uzasadniają to należyte warunki ochrony mienia jednostki, inwentaryzacja określonych grup materiałów, półfabrykatów, wyrobów gotowych i towarów może być przeprowadzana co drugi rok, przy zachowaniu przepisów pkt 4—9,

4) inwentaryzację materiałów, półfabrykatów, wyrobów gotowych i towarów, których różnice inwentaryzacyjne w sposób istotny mogą wpływać na wynik finansowy jednostki, należy przeprowadzać w kwartale kończącym rok sprawozdawczy; jeżeli na skutek sezonowości zaopatrzenia, zużycia lub sprzedaży stan zapasów tych składników majątku jest najniższy w innym okresie niż w czwartym kwartale roku sprawozdawczego, to ich inwentaryzacja może być dokonana w miesiącu, w którym zazwyczaj wykazują najniższy stan”.

10) § 75 i 76 otrzymują brzmienie:

„§ 75. 1. Środki pieniężne i kredyty bankowe ewidencjonuje się w księgach rachunkowych w ich wartości nominalnej, z tym że przychody i rozchody walut obcych i zmiany stanu kredytów bankowych w walutach obcych ustala się w wartości wynikającej z ich każdorazowo obowiązujących urzędowych kursów. Wartość stanu walut obcych i kredytów bankowych przynajmniej na dzień kończący każdy rok ustala się według średniego urzędowego kursu walut obcych obowiązującego na ten dzień.

2. Różnice kursowe zalicza się do strat lub zysków nadzwyczajnych, jeżeli odrębne przepisy nie stanowią inaczej.

§ 76. 1. Należności i zobowiązania w złotych ujmują się w księgach rachunkowych w wartości ustalonej przy ich powstaniu.

2. Należności i zobowiązania w walutach obcych ujmują się w księgach rachunkowych w wartości wynikającej z obowiązujących w dniu ich powstania urzędowych kursów. Również wartość zmian stanu należności i zobowiązań w walutach obcych ustala się w wysokości wynikającej z obowiązujących w dniu ich dokonania urzędowych kursów. Różnice kursowe ustala się nie rzadziej niż na dzień wygaśnięcia należności lub zobowiązania w walutach obcych na skutek zapłaty, przedawnienia, umorzenia itp. i zalicza je do strat lub zysków nadzwyczajnych, jeżeli odrębne przepisy nie stanowią inaczej.

3. Należności i zobowiązania przedawnione lub umorzone oraz należności nieściągalne

nie mogą być zaliczone do aktywów lub pasywów jednostki.”

11) w § 87:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wartość przedmiotów nietrwiałych w użytkowaniu oraz obiektów tymczasowego zaplecza budowy, ustaloną w sposób określony przepisami § 85, zwaną dalej „wartością początkową”, zmniejsza się o odpisy z tytułu ich umorzenia.”

b) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Umorzenia obiektów tymczasowego zaplecza budowy dokonuje się począwszy od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym rozpoczęto ich użytkowanie, stosując następujące metody:

- 1) odpisywanie wartości początkowej w kolejnych okresach sprawozdawczych w równych ratach, proporcjonalnie do przewidywanego okresu trwania budowy, nie dłużej jednak niż przez 5 lat,
- 2) odpisywanie jednorazowo wartości początkowej, jeśli nie przekracza ona kwoty ustalonej jako minimalna dla zakwalifikowania środka pracy do środków trwałych.

Podlegająca umorzeniu wartość początkowa obiektów tymczasowego zaplecza budowy może być pomniejszona o przewidywaną wartość materiałów i odpadów uzyskiwanych w wyniku likwidacji tych obiektów.”

12) w § 91 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Można nie wyceniać prac projektowych w toku oraz produkcji pomocniczej wykonanej na potrzeby działalności eksploatacyjnej jednostki.”

13) w § 92 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) produkcji o charakterze budowlano-montażowym, geologiczno-poszukiwawczym, geodezyjno-kartograficznym i przy pracach projektowych — kwotę równą iloczynowi jej wartości kosztorysowej, zwiększonej o ewentualne dodatki nie objęte kosztorysem, a przysługujące wykonawcy, i właściwego dla niej wskaźnika poziomu kosztów: wskaźnik poziomu kosztów ustala się przez porównanie zmniejszonych o koszty nieprodukcyjne i koszty ogólne zarządu kosztów produkcji od początku roku do dnia wyceny, z uwzględnieniem

kosztu stanu robót w toku na początek roku, z wartością kosztorysową danych robót i stanu robót w toku na koniec okresu, w tym również nie objętych umowami z zamawiającym; przy produkcji budowlano-montażowej wskaźnik poziomu kosztów powinien być ustalony odrębnie dla każdej budowy, za którą uważa się plac budowy obejmujący jeden lub kilka obiektów, zespół budów, grupę lub odcinek robót, wykonywanych przez wydzieloną komórkę organizacyjną jednostki; w wypadkach uzasadnionych charakterem produkcji lub warunkami organizacyjnymi wskaźnik poziomu kosztów można ustalać dla całej jednostki; wartość produkcji budowlano-montażowej w toku może obejmować koszty robót nie objętych umową z zamawiającym tylko wówczas, gdy były one niezbędne ze względu na bezpieczeństwo lub potrzebę zabezpieczenia przed awarią.”

14) w § 105 w ust. 7 w pkt 3 lit. a) otrzymuje brzmienie:

„a) zmniejszanie roszczeń i należności — jeżeli jest to rezerwa na należności od odbiorców,”

15) w § 112:

a) ust. 4 skreśla się,

b) dotychczasowy ust. 5 oznacza się jako ust. 4,

16) w § 113 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Na wniosek jednostek i zakładów budżetowych kierownicy ich jednostek nadrzędnych, a na wniosek pozostałych jednostek wymienionych w § 1, z wyjątkiem określonych w § 1 pkt 8, dyrektorzy izb skarbowych mogą zezwolić, aby:

- 1) rzeczowe składniki majątku były inwentaryzowane z mniejszą częstotliwością niż ustalona w § 67 ust. 2, nie rzadziej jednak niż co 5 lat, z zachowaniem jednak przepisów § 67 ust. 2 pkt 4—9 i pod warunkiem, że będzie to pełna inwentaryzacja okresowa, przeprowadzona w ostatnim roku realizacji narodowego planu społeczno-gospodarczego,
- 2) mogły być zaliczone na koniec roku do aktywów jednostki koszty przyszłych okresów również z innych tytułów rozliczeń niż wymienione w § 103 ust. 3.”

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Finansów: *B. Samojlik*